

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Reagan bo menda obiskal tudi nacistično uničevalno taborišče v ZRN — Židovske skupine še vedno nezadovoljne

SANTA BARBARA, Kalif. — Včeraj je predsednik Reagan poslal skupino svojih svetovalcev v Zahodno Nemčijo z nalogo, naj najdejo primeren kraj, ki ga bi lahko Reagan obiskal, s tem obiskom pa javno priznal trpljenja Židov pod nacisti. Predsednik se bo namreč mudil v ZRN v prvem tednu maja meseca, odklonil pa je bil vabilo, naj ob tej priliki obiše nacistično uničevalno taborišče Dachau. Reagan je bil dejal, da želi s svojim obiskom v Nemčiji ob 40-letnici konca druge svetovne vojne v Evropi poudarjati predvsem dejstvo, da je prevladoval v Evropi od 1945 do danes mir. Reagan je hotel poudariti tudi tesno prijateljstvo med ZRN in ZDA.

Kar je močno jezilo židovske skupine v ZDA in tudi ameriške vojne veteranske organizacije, je bila Reaganova privolitev, da se bo med obiskom v ZRN udeležil slovesnosti na nemškem vojaškem pokopališču v Bitburgu. Na tem pokopališču je pokopanih kakih 2000 nemških vojakov, ubitih v drugi svetovni vojni v bojih z ameriški in drugimi zavezniki. Med pokopanimi vojniki je tudi nekaj pripadnikov SS enot. Kot kaže, je Reagana osebno prosil, naj se udeleži slovesnosti, sam zahodnonemški kancler Helmut Kohl.

Reagan in njegovi svetovalci niso računali na negativno reakcijo v ZDA nad njegovim odklonom obiska Dachaua, navzočnostjo pa na slovesnosti, na kateri bo počaščen spomin na nemške vojake, ki so bili odgovorni za smrt mnogih ameriških vojakov. Radi tega je bil Reagan prisiljen iskati izhod iz neprijetne zadrege s tem, da bo le obiskal kraj, ki je za židovsko skupnost pomemben. Predsednik pa vztraja na to, da se bo udeležil slovesnosti v Bitburgu.

Danes in jutri bodo skušali astronauti na vesoljskem letalu Discovery popraviti satelit, na katerem je nastala okvara

CAPE CANAVERAL, Fla. — Danes bosta dva astronauta zapustila vojaško letalo Discovery in začela s tveganim poskusom, odstraniti okvaro, ki na nastala na komunikacijskem satelitu, ki so ga bili astronauti izpustili iz Discoveryja. Raketni motor na omenjenem satelitu se ni vžgal, manever, ki ga bodo izvedli astronauti, naj bi začel avtomatičen postopek na satelitu, ki bi končal z vžigom motorja. Sedaj je namreč satelit, vreden več deset milijonov dolarjev, povsem neuporaben.

Na Discoveryju je 7-članska posadka. Med astronauti je 37-letna dr. Rhea Seddon, edina ženska med posadko, ki bo jutri imela nalogo končati manever v zvezi s satelitom. Med člani posadke je tudi prvi civilist in sicer sen. Jake Garn (R.-Utah). Garn je pa izkušen pilot.

Reagan: Naša dolžnost je podpreti protisandinistične gverilce v Nikaragvi

WASHINGTON, D.C. — Sinoči se je predsednik Reagan skupaj z mnogimi vplivnimi člani svoje administracije udeležil večerje, katere namen je bil zbrati podporo za protisandinistične gverilce v Nikaragvi. Navzočih je bilo 700 oseb, vsak je plačal najmanj \$250. Včeraj je Bela hiša objavila tudi izjave podpore za to politiko od raznih vidnih osebnosti, med njimi so Henry Kissinger, Jeane J. Kirkpatrick ter dva člana bivše Carterjeve administracije: James R. Schle-

singer, ki je bil obrambni tajnik, in Zbigniew Brzezinski, ki je bil Carterjev svetovalec za nacionalno varnost.

Reagan skuša vplivati na zvezni kongres, ki noče odobriti denarja za protisandinistične enote. Aktivne so tudi razne organizacije v ZDA, ki nasprotujejo Reaganovi politiki. Ti poudarjajo, da so protisandinisti prav tako kruti kot so sandinisti in da ne predstavljajo kakega demokratičnega gibanja. V teh organizacijah izstopajo predvsem nekatere znane hollywoodske in televizijske osebnosti.

V svojem sinočnjem govoru je Reagan dejal, da je sandinistični režim komunističen in da se kot tak nič ne razlikuje od komunističnih režimov v Aziji in Evropi. Omenil je begunce, ki zapuščajo Vietnam z majhnimi čolni in tiste, ki so iskali svobodo v Zahodnem Berlinu v 40-ih in 50-ih letih. Nekaj podobnega se sedaj dogaja v Nikaragvi, je rekel Reagan, naša dolžnost je, da preprečimo utrditev prvega komunistične diktature na ameriški celini.

Jack C. Burcham, ki je dobil umetno srce preteklo nedeljo, je v kritičnem stanju

LOUISVILLE, Ky. — Preteklo nedeljo so kirurgi v bolnišnici Humana v tem mestu uspešno vsadili umetno srce v telo 62-letnega upokojenega železničarja Jacka C. Burchama. Kmalu po operaciji so pa zdravniki ugotovili notranjo krvavitev. Prvo noč po operaciji je Burcham izgubil kar 21 pintov krvi. Včeraj so Burchama zopet operirali. Danes zjutraj se nahaja pacient še vedno v kritičnem, a stabilnem stanju.

Jack Burcham je peti človek z umetnim srcem. Prvi teh, Barney Clark, je nekaj mesecev po operaciji umrl, ostali štirje pa še živijo. Trije so v bolnišnici Humana oziroma v njeni neposredni bližini, eden pa živi na Švedskem.

— Kratke vesti —

Birmingham, Ala. — Sinoči so se predali jetniki, ki so bili ugrabili 22 paznikov v zaporu v St. Clair okraju. Pet oseb je bilo ranjenih v incidentu. Jetniki so baje bili nezadovoljni z razmerami v zaporu. Pričela se bo uradna preiskava.

Lima, Peru — Na predsedniških volivah je dobila največ glasov zmerno levičarska Aprista stranka, ki ji načeljuje 35-letni predsedniški kandidat Alan Garcia. Aprista stranka je dobila 45% vseh glasov, marksistični kandidat Alfonso Barrantes je dobil 22%, ostalih glasov je prejelo sedem drugih kandidatov. Ker Garcia ne dobil absolutne večine, so napovedane nove volitve junija meseca, na katerih bi pa volivci izbrali med Garcio in Barrantesom. V teku je poskus, da bi do novih volitev ne prišlo in da bi postal Garcia predsednik Peruja.

Tirana, Al. — Včeraj je bil pogreb umrlega albanskega samodržca Envera Hoxhe. Glavni govornik je bil 59-letni Ramiz Alia, ki je naslednik Hoxhe. V govoru je Alia poudaril, da bo Albanija ne spremenila svoje dosedanje politike.

Washington, D.C. — Včeraj je zvezna vlada objavila predpise, po katerih morajo zdravniki in bolnišnice nuditi ustrezno zdravniško pomoč vsem novorojenčkom, če tudi imajo novorojenčki izredne zdravstvene težave. Izjemni bodo le primeri, v katerih je smrt neizogibna ali pa bi bilo zdravljenje nehumano.

Iz Clevelanda in okolice

Pri Mariji Vnebovzeti—

Prihodnjo nedeljo, 21. aprila, ob 3.30 pop. bo v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu salezijanski duhovnik g. Mirko Žerjav kazal čarovniške umetnosti (magician's show). Spremljal ga bo g. Franc Levstek, župnik v Radencih, kjer izvira znamenita radenska slatina, in bo poročal o gradnji nove cerkve. (Glejte dopis na str. 3.) Vsi vabljeni!

Kosilo—

To nedeljo priredi Klub slovenskih upokojencev za senklersko okrožje kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje bo od 1.30 do 3.30 pop. Cena: \$6. Po kosilu bo zabava in ples. Vstopnice imajo člani ali pa pokličite tel. 391-9761.

Lep družabni večer—

Preteklo soboto zvečer se je v Slov. domu na Holmes Ave. zbralo lepo število članov in prijateljev Tabora, DSPB na pomladanskem družabnem srečanju. Bil je prijeten večer.

Novi grobovi

Marie M. Azman

V soboto, 13. aprila, je v Cleveland Clinic bolnišnici po dolgi bolezni umrla 65 let stara Marie M. Azman s 6507 St. Clair Ave., rojena Prijatelj v Clevelandu, hčerka Louisa in Mary (pok.) Prijatelj, žena Louisa, mati Louisa ml., tašča Dianne, roj. Ozanich, stara mati Brandona, sestra Louisa ml. in Ruth Prhne (pok.), članica SZZ št. 50, Materinskega kluba pri Sv. Vidu ter SNPJ št. 576. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. danes, v torek, v cerkev sv. Vida ob 10. dop. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Maria Batic

V petek, 12. aprila, je v Euclid General bolnišnici umrla Maria Batic, rojena Kompara, žena Antona (u. 1943), mati Nade Batic Galvez, Antona (pok.) in Franka (Kalif.), 3-krat stara mati, 3-krat prastara mati, vsi bratje in sestre so že pok. Bila je članica ADZ št. 22, SZZ št. 10, SNPJ št. 142 in Kluba upokojencev v Collinwoodu. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. danes, v torek, v cerkev Marije Vnebovzete dop. ob 9.30 in od tam na pokopališče Vernih duš.

John Struna

V soboto, 13. aprila, je v Cleveland Clinic bolnišnici po dolgi bolezni umrl 58 let stari John Struna z 263 E. 257. ceste, rojen v Clevelandu, mož Mary, roj. Jagodnik, oče Marilyn in Nancy, sin Johna (pok.) in Louise, roj. Logar, brat Franka in Louise Zadra-

(Dalje na str. 4)

Ob 65-letnici—

Preteklo soboto zvečer se je v Slov. domu na West Parku zbralo presenetljivo veliko število rojakov in rojakinj ob praznovanju 65-letnice tega Doma.

Jadranov koncert—

Člani pevskega zbora Jadran pravijo, da je bil obisk njih prireditve preteklo soboto zvečer tudi zelo velik. Zbor letos praznuje 65-letnico obstoja. Kot kaže, je še dovolj Slovencev, da napolnimo več dvoran isti večer. Seveda pa utegne imeti vsaka organizacija »svojo« publiko.

Vihar povzročil škodo—

Na Veliki petek zvečer je nad našim mestom divjal vihar. Pri Sv. Vidu so ugotovili, da je veter odtrgal cel žleb na zgornji zahodni cerkveni strehi. Zaradi tega bodo strokovnjaki pregledali celo streho, opeko in žlebovje za slučaj kake skrivne okvare in da ugotovijo, če sta naravno vreme in starost povzročila pogoje, ki zahtevajo takojšnjo popravilo. (Iz svetovidskega bulletina.)

Županski kandidat na TV—

David Kramer, županski kandidat slovenskega rodu iz Nevburga, bo na kabelski televiziji na kanalu št. 27 nocoj ob 7.30. Oddaja se bo ponovila jutri zvečer ob 9.30 ter v soboto ob 12.30 p.m. Program se imenuje »North Coast Alive«. Na oddaji bodo menda slike iz Slovenije in iz Nevburga in cerkve sv. Lovrenca.

Voda bo dražja—

Sinoči je clevelandski mestni svet glasoval za povišanje ceni-ka za mestni vodovod. Za vsakega Clevelandčana bo voda dražja za dobrih 31%, kanalizacija pa se bo podražila približno 20 odstotkov. V dolarjih to pomeni, da bo Clevelandčan plačal kakih \$12.76 več za vodo na leto, \$44.64 več pa za kanalizacijo. Več za vodo in kanalizacijo bodo plačevali tudi tisti, ki živijo v clevelandskih predmestjih.

Za povišanje je bila mestna uprava ter končno tudi velika večina mestnih odbornikov. Proti povišanju je glasovalo 5 odbornikov, med njimi tudi Michael D. Polensek iz Collinwooda. Brata Kucinich sta tudi bila proti.

VREME

Deloma sončno danes z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 63° F. Pretežno sončno in vetrovno jutri z najvišjo temperaturo okoli 55° F. V četrtek spremenljivo oblačno z možnostjo dežja in najvišjo temperaturo okoli 68° F. Za petek napovedujejo deloma sončno vreme z najvišjo temperaturo okoli 80° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: — \$18.00 - year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 30 Tuesday, April 16, 1985

Narodna sprava naj bo sad ljubezni

Posledice prve svetovne vojne, še bolj pa dogodki med drugo svetovno vojno in po njej so usodno vplivali na bodočnost slovenskega naroda. Mnogi slovenski razumniki so že prišli do spoznanja, da sta nestrpnost komunistične partije do drugače mislečih in raznarodovalna politika tisti, ki ogrožata obstoj slovenskega naroda.

Zgodovina ve povedati, da vsak narod, ki je šel skozi državljansko vojno, prej ali slej začuti potrebo, da pride do zblizanja nasprotnih političnih taborov potom narodne sprave. Naj spomnimo samo na primer ZDA v preteklem stoletju ali Španije v sedanjem. To srečanje sinov istega naroda pa je možno le, če se objektivno pogleda na preteklost ter se odkritosrčno išče resnico, pravico in skupni narodni blagor.

Narodna sprava predstavlja širino duha, kjer so možne različne poti, kjer je mesto za vse svetovne nazorske opredelitve, skupna podlaga pa je priznanje človekovih pravic, uporaba demokratičnih sredstev in ljubezen do domovine. Narodna sprava mora biti sad ljubezni do rodne zemlje, njenih izročil in bodočnosti, ne pa posledica zainteresiranih ideologij in mitov, ki postajajo iz dneva v dan čedalje bolj zastareli.

V zadnjih mesecih so se v slovenskih časopisih pojavile razprave o narodni spravi. Bili pa so to le glasovi posameznikov, predvsem iz umetniških in znanstvenih krogov, ki se najdejo, da bo režim napravil prve korake v smeri demokratizacije.

V tem upanju pa gredo verjetno predalet. Dokler bo jugoslovanski totalitarni režim ostal dosledno zvest marksizmu na političnem področju (na gospodarskem ni bil nikoli v skladu s komunistično ideologijo), do tedaj takih pričakovanj po narodni spravi ne bo moč udeležiti, saj bi predstavljala za »jaro gospodo« marksističnega režima začetek konca njihovih privilegijev. Tovrstna rešitev v vodilnih krogih bi bila možna le v trenutku, ko bi trezen pogled na slovensko stvarnost in smisel za vsestranski napredek slovenskega naroda premagal strah pred partijo in koristolovsko borbo med nosilci političnega življenja v Sloveniji.

Še tako krhek poskus narodne sprave bi zahteval kot prvi korak s strani odgovornih za bodočnost naroda v matični domovini, da priznajo slovensko realnost v celoti. In k tej resničnosti spadajo tudi Slovenci v zamejstvu in zdomstvu, in to vsi, brez izjeme, tako politični kot gospodarski izseljenci. Toda že samo dejstvo, da je sleherno sodelovanje z zamejskimi Slovenci in gospodarsko emigracijo politično obarvano in da je slovenska politična emigracija izpostavljena po eni strani nenehnemu blatenju, po drugi strani pa se jo ignorira v njenem kulturnem in prosvetnem udejstvovanju, zgovorno priča o nestrpnosti uradnih krogov v SR Sloveniji.

Takšno zadržanje ima svoj izvor v omenjeni partijski miselnosti, ki nima posluha za večstrankarski sistem. Res, koliko časa bodo še lahko varali slovenski narod s trditvijo, da so le oni zgodovinska rešitev in da zunaj marksizma in slovenske »socialistične samoupravne ureditve« ne obstajajo druge možnosti na narodnopolitičnem področju?

Želje posameznikov o narodni spravi, objavljene v uradnem tisku, so prvi pojavi zgodovinske in kulturne zrelosti. Če

SLOVENSKI SPOMINSKI DAN

v nedeljo, 26. maja 1985 v Clevelandu, Ohio
pod pokroviteljstvom slovenskih župnij
v Clevelandu in okolici.

Spominske svečanosti: Ob 3. uri popoldne koncelebrirana sv. maša v katedrali sv. Janeza — St. John's Cathedral — na 9. cesti v Clevelandu.

Glavna maševalca: prevzv. škof dr. Edward Pevec in Rt. Rev. msgr. Louis B. Baznik ob somaševanju slovenskih župnikov in duhovnikov.

Za dostojno izvedbo te vseslovenske žalne svečanosti za žrtve vojske in komunistične revolucije s posebnim poudarkom na žrtve Vetrinske tragedije po končani vojni v maju in juniju 1945, vabimo slovenske organizacije in posameznike, ki so voljni pri tej osrednji žalni svečanosti sodelovati, da pošljejo svoje zastopnike na sestanek, ki bo v nedeljo, 21. aprila, ob 6. uri zvečer v Družabni sobi avditorija Sv. Vida.

Slovenske župnije v Clevelandu:

Marija Vnebovzeta

sv. Vid

sv. Ciril in Metod, Lorain

Drobtinice, sladke in žaltave

CLEVELAND, O. - Danes bodo 'drobtinice' nadrobline od koruznega hleba. Morda v ustih malo žaltave, pa zato še vedno užitne in prav zdrave.

Na vprašanje Mirka Javornika: Kdo pa je ta J. P.?, no, na to vprašanje moram že iz vljudnosti stopiti izza grma in se predstaviti; seveda se bom tako bolj po domače.

Janez sem iz lepe Dolenjske. Kmet trde pameti. Prav takšen sem, kakršen je kmet svojčas moral biti, če je hotel pridelati lep krompir, in, da se mu je do jeseni repa lepo odebelila — tako so včasih o kmetu rekli.

Polovica svojega življenja sem prebrodil z mešanjem po zemlji, druga polovica sem bil pa navadni tovarniški delavec. Sedaj sem v pokoju in menim, da se mi prav dobro godi. V zimskem času pomalem berem in lenarim, sedaj od spomladi do jeseni pa se veliko mudim na vrtniku med rožami. Svoj čas sem tudi hodil na dnino na Slovensko pristavo in nekaj tudi k Slovenskemu domu za ostarele na Neff Rd.

Eno leto (1945) sem res nekaj nezasuženega kruha pojedel, malo v tistih pasjih dneh tudi stradal, kradel pa nisem nikoli. Ničesar mi danes ne manjka, hvala Bogu — če se smem tako reči, ker tisti 'hvala Bogu' je pri sodobnih prišel iz mode.

Prav nič se ne hudujem, da sem pred »lojtro« obstal in niti na prvi klin se nisem povzpел; mi ni hudo, da sem ostal brezpomembna ničla. Moje ime ni v nobenem leksikonu zapisano in noben književnik nima o meni kaj zapisati. Moje ime je zapisano samo v farnih »bukvah« in, vsaj tako upam,

bo zapisano na mojem nagrobnem spomeniku.

Povedal sem že, da je moje veselje v zeleni naravi med cveticami.

Lepa leta imam za seboj in dosti nevšečnosti s svojo hrbtenico, saj izgledam pri hoji kakor napol povoženo mače. Tak kakršen sem, sem zaprosil pri odboru Slovenske pristave še za eno leto službe tretjega mežnarja, da bi še to poletje (s pomočjo žene in prijateljev) obdelovati naš, nam vsem priljubljeni Orlov vrh.

Za obhajanje štiridesete obletnice naše narodne tragedije naj bi bil Orlov vrh še lepši kakor je bil druga leta, saj je vendar prostor s Spominsko kapelico Brezjanske Marije Pomagaj »požegnan« spominu naših domobrancev in vsem žrtvam revolucije. Ne nosimo spomina na naše mučence samo skrito v naših srcih! Javno jih priznajmo, jih počastimo in jih prosimo, naj odpustijo onim, ki so pod njihovi varstvom revolucijo preživeli, pa sedaj v svobodnem svetu nanje pozabljajo. Sedaj nas je še precej, ki smo strahote revolucije preživljali — za petdeseto obletnico mene, tebe in marsikaterega ne bo, da bi slavju prisostvovali.

Na koncert *Mladih harmonikarjev* gremo!

To leto na nedeljo, 5. majnika, ob 3.30 popoldne v šolsko dvorano Sv. Vida.

Ta koncert je meni najljubši — morda že zaradi tega, ko gledam nedolžne malčke, ki komaj harmonike držijo, se prizadevajo, da se lepo zadrži-

so te težnje pristne, morajo biti združene z voljo, da se razčisti preteklost in se združijo sile za iste bistvene narodne cilje v demokratičnem sistemu. Kjer ni svobode, sploh ni možnosti za odkrit dialog. Kjer totalitarni državni organi preganjajo svobodno mišljenje, želja po narodni spravi ostane le še hrepeneje poedincev, zaprta v zasebno področje. Iskanje narodne sprave predpostavlja demokratično mišljenje v osebah, sloneti pa mora na demokratičnih ustanovah.

Tu pa se pojavi klasično vprašanje, na katerega nudi zgodovina različne odgovore. Kje se začne politična obnova? Ali v vodilnih krogih ali v zahtevah in pritisku vplivnih sil in posameznikov? Je v tem neka medsebojna odvisnost? Bodočnost nam bo razkrila te neznanke.

Dr. Katica Cukjati
(Kat. glas, 21.III.1985)

jo in iz tipk prave glasove dobe. Nastopilo bo kar do 50 muzikantov: harmonikarjev, tamburašev in trobentačev.

Izmed nastopajočih se je pojavil tudi pevski zborček — jaz jih imenujem kar »Fantje na vasi št. 2« — in ti bodo nam zapeli nekaj lepih pesmi. Vsako leto so se *Mladi harmonikarji* dobro odrezali, letos bodo še bolj, ker zbor obhaja dvajseto obletnico obstoja. Po koncertu bo za zabavo igral ansambel Jasmin.

Vstopnice za ta koncert bodo v predprodaji pri starejših članih in v Baragovem domu — dobile pa se bodo tudi na sam dan koncerta pri vhodu v dvorano. Vstopnice so po 5 dol. Razveselimo ta mladež s svojim obiskom in napolnimo dvorano! Je veliko truda, da se mlade izučijo toliko, da se jih lahko pred odprtim zastorom pokaže.

Vsa čast in pohvala g. R. Knezu in g. T. Nemcu, ki že toliko let delata na tem kulturnem in glasbenem polju.

Na moje vprašanje mi je g. R. Knez povedal, da je šlo tekom teh 20 let nad 150 učencev (malčkov) skozi njegovo šolo. Nekateri so res v klancu obstali in nazaj zdrknili — večina pa jih je prišlo na vrh, da že v orkestrih nastopajo, ali sebi za razvedrilo igrajo valčke in vesele polke.

Knezov je bilo tekom zgodovine že veliko, a Rudi Knez pa je samo eden. Ob praznovanju dvajsetletnice njegovega orkestra *Mladi harmonikarji* mu iskreno čestitamo in mu želimo moči in zdravja vsaj še za to stoletje! Dobro volje in potrpljenja pa mu je Bog dal zvrhano skledo.

Knjigo »Stalinistična revolucija na Slovenskem« bi rad prodal.

Ako ta knjiga obleži na policah neprodana, ne bo mogoče natisniti drugega dela, ki bo verjetno še zanimivejši. V tem prvem delu je popisana zgodovina Jugoslavije od njenega nastanka pa tja do kapitulacije Italije. Popisuje borbo med legijonarji in partizani in kar je bilo s to borbo v zvezi. Marsikaj smo že v odlomkih brali, marsikaj pa je za mnoge novo. Knjiga ima 365 strani zanimivega branja. Res nekaj, kar bo zgodovinar lahko porabil, kadar se bo pisala nepristranska zgodovina. Več mi jih je že reklo: Ta knjiga pa prav piše in jo je vredno brati.

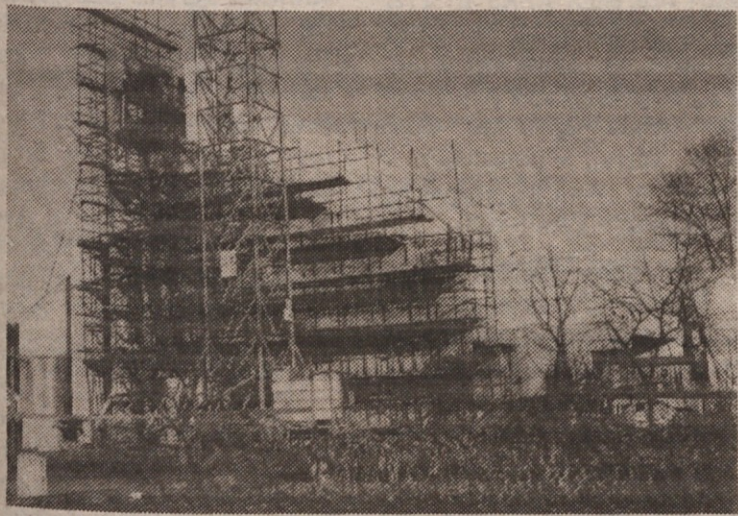
Dobi se, ali se naroči v Slovenski pisarni, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103 — ali se naroči pri Mohorjevi v Celovcu; nekaj jih imam še jaz v zalogi.

Trikrat sem prebral dopis g. J. Velikonja, ki ga je prinesla *Ameriška Domovina* dne 26. marca 1985 pod naslovom »Svobodna tribuna«.

Tisti, in takih je le nekaj, ki so že davno izpovedali: »Kar sem sam zaslužil, bom sam zaužil. Vsak naj skrbi zase, Bog pa za vse,« tisti so dopis z

(dalje na 4. str.)

»Sila kola lomi!«

Dragi slovenski bratje in sestre!

Te vrstice vam pišem iz vaše nove domovine. Zakaj sem sem prišel, vam bom pozneje razložil. Na zgornji sliki lahko opazite, da je naša nova cerkev v Radencih v grobem dograjena do strehe. Pred letom smo naredili pogodbo za štiri milijarde starih dinarjev. Do zdaj smo porabili več kot štiri milijarde. Izčrpali smo vsa sredstva in ne moremo z delom naprej zaradi težkih gospodarskih razmer, ki vladajo pri nas doma. Cerkev nujno potrebuje streho, vrata in okna. Toda kako?

V tej stiski nam je priskočil na pomoč moj dobri prijatelj, g. Lojze Hribšek, župnik pri Sv. Križu v Fairfield, Conn. Poslal mi je povratni vozni listek s povabilom, naj pridem v Združene države.

Rad sem se odzval njegove-
mu povabilu in tako sem tu-
kaj. Ponovno se obračam s
prošnjo na vas, dragi rojaki,
in vas prosim, pomagajte nam
v tej težki zadevi, da spravimo
cerkev pod streho in naredimo
okna in vrata. Pozneje bomo
nadaljevali z drugimi deli,
kakor bomo pač mogli!

Za vsak najmanjši dar se
vam že vnaprej zahvaljujem.
Vstali Zveličar naj Vas bogato
nagradi za vsa vaša dobra
dela. Jaz pa se Vas vsak dan
spominjam pri sv. daritvi.

Darove lahko pošljete na
slededeči naslov:

Fr. Franc Levstek
St. Vitus Church
6019 Glass Ave.,
Cleveland, OH 44103

Od zadnjič so darovali za
cerkev v Radencih:

Na Dunaju je pravkar izšla
kot 10. številka *Glasa Koro-
tana* nova študija o začetkih
Slovencev, izpod peresa J.
Šavlija. Študija ima daljši
uvod rektorja doma Korotan,
ki izdaja omenjeno glasilo, p.
Ivana Tomažič, in je primerno
ilustrirana.

Gre pravzaprav za nekaj
povsem novega glede na začet-
ke naroda Slovencev, ki segajo
v čas okoli 1200 pr. Kr. Nekaj
neverjetnega na prvi pogled,
toda potem, ko preverimo gle-
danja in izjave poznanih
evropskih zgodovinarjev in
njih navzkrižna mnenja, se ob-
zorja veliko bolj zjasnijo. Za
kaj pravzaprav gre?

g. Rudiju Knezu:

g. August Dragar - \$20
g. Frank Mihelich, Gilbert,
Minn. - \$10
N.N., Euclid - \$10
N.N. - \$50
ga. Frančiška Merela - \$20
ga. Frančiška Kosem - \$10
N.N., New York - \$100
g. Štefan Novak iz Scarbo-
rough, Ont., Kan. - \$60 kan.

Fr. Simčiču:

P. Vrečar in M. Kette - \$10
A. Brodnik - \$10
ga. Mihaela Zakrajšek - \$10
ga. Pepca Kovač - \$10
ga. Rozika Jaklič - \$20
S. F. - \$20
G. D. - \$100

Najlepši Bog lonaj!

Kdo so Slovenci?

Pisec obdela najprej imeno-
slovje v Alpah, vprašujoč se,
zakaj se slovenska krajevna in
ledinska imena na gosto
pojavi v vse do sredine Švi-
ce? Kdo bi pričakoval, da naj-
demo v tej deželi goro z ime-
nom Kočna ali vrh z imenom
Piz Led? Ali potok z imenom
Lučina (Lütschine)? Ali stene,
ki zapirajo dolino, z imenom
Zapportgrat? Ali konec doline
z imenom Kanz, Kunz, itd.
itd.?

Imena so slovanska, ali
določno rečeno: slovenska.
Toda v te predele po sedanjih
razlagah Slovenci nikoli nismo
bili prišli, vsaj v 6. stol., ki ve-
lja za čas naše naselitve v
Alpe, ne. Naši predniki so mo-
rali torej priti v te predele že
poprej.

Kdaj prej? Kakor so razi-
skali poljski znanstveniki
(Lehr-Splawinski) samo v času
žarnodobnega preseljevanja v
13. stol. pr. Kr. To preseljeva-
nje je izhajalo iz Lužiške kul-
ture, njegovi nosilci so bili
tkim. Veneti, toda kot prasl-
ovanski rod. Poljske študije so
utemeljene in dognane, toda
nemško in tudi panslovansko
zgodovinske jih ne prizna-
vata. Zakaj?

Nemška stran hoče s trditvi-
jo o poreklu Slovanov v moč-
virjih za Karpati še vedno ute-
meljevati kulturno manjvred-
nost slovanskih narodov, češ
da izhajajo iz močvirij in zato

niso nosilci kulture, katero so
morali prevzeti prav od njih,
nemških sosedov. Panslovan-
sko zgodovinske pa vztraja
na istem poreklu Slovanov, češ
da izhajajo iz Rusije in je po-
tem ta država nekakšna mati
vseh Slovanov, ki nas bo rešila
pred ogrožanjem od zahoda
itd.

Nova študija nam odkriva
čisto drugačno sliko Sloven-
cev, t.j. naslednikov prasl-
ovanskih Venetov, Vendov ali
Slovenov, kakor so se sami
imenovali. Slovenci so torej na
svojem ozemlju avtohton na-
rod, česar doslej niso znali
ugotoviti, saj niso upoštevali
njihove prastare kmečke kul-
ture.

Študija, dobesedno nabita s
podatki, je na razpolago pri iz-
dajatelju:

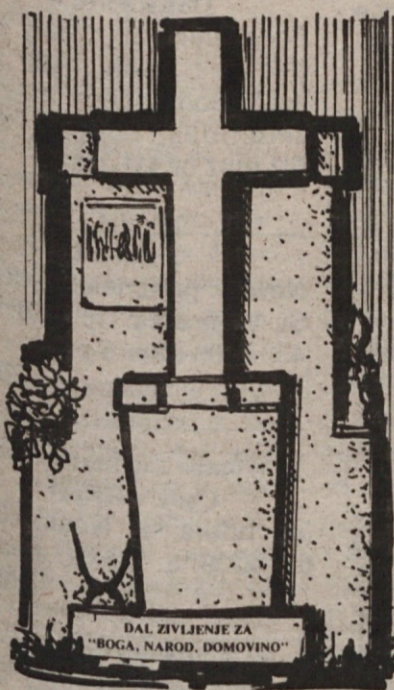
p. Ivan Tomažič,
Albertgasse 48,
1080 Wien (Austria)

proti določeni odškodnini za
stroške tiskanja.

Domu Korotan smo lahko
hvaležni za ta nov podvig v
raziskovanju porekla Sloven-
cev in njihove kulture. Danes
lahko rečemo: Slovenci smo
narod z najstarejšo zgodovino
v Evropi!

(To poročilo nam je poslal
prijatelj iz Gorice, Italija.
Prav tako smo prejeli izvod
omenjene številke *Glasa Koro-
tana*, ki je res zanimiva. Sku-
šal bom dobiti kvalificiranega
ocenjevalca. Ur.)

OB ŠTIRIDESETI OBLETNICI SMRTI NAŠEGA DRAGEGA ATA PETER CERAR

Ker je sovraštvo še vedno prisotno v srcih nekaterih ljudi, in
po štiridesetih letih še vedno ne smeš imeti spomenika na
grobu v Sloveniji, naj ti bo ta simbol križa v skromen spomin
za priznanje in hvaležnost ljubezni ne samo do družine in
domačega mesta, ampak tudi do vsega slovenskega naroda.

Because of the hate that still lingers in some in-
dividuals' minds (those who hate do not have hearts), even
after 40 years, your grave may still not have an honorable
monument in Slovenia. Therefore, let this simple symbol be
a sign of gratitude for your love of, not only family, but also
of the nation.

**PADEL KOT DOMŽALSKI POVELJNIK
DOMOBRANCEV, 16. APRILA 1945.**

*Domobranci, kvišku prapor!
Pod njim se zbiraj mladi rod;
na boj za dom, za vero svojo
ti brani ju povsod.
Vsi za dom, vsi za rod,
vsi za sveto zemljo
naših dedov v boj.
Na boj, vsi na boj za dom,
na boj za rod;
za našo zemljo v boj.*

*Po deželi plamen šviga,
uničuje delo trdih žuljev;
kri vseh pobitih
mož plemenitih,
dece, žena, gre do neba.
Kladivo razbija kruto,
srp pa žanje njega razdejanje;
vdov zapuščenih,
otrok neboljenih
jok kliče silno do neba.*

*Kdor pravi je Slovenec
naj z nami strumno gre v korak;
na boj za naroda svobodo,
da rod ves bo krepak!
Vsi za dom, vsi za rod,
vsi za sveto zemljo
naših dedov v boj.
Na boj, na boj za dom,
na boj za rod;
za našo zemljo v boj!*

Žalujoči:

MARA, poročena HULL in IVANA — hčeri; FRANK — sin, v Clevelandu;
HELENA, poročena KLESIN — hči, Brooklyn, N.Y.; PETER — sin, v Sloveniji;
FRANCKA ŠTAJNER, — sestra v Sloveniji

KARL in GARY — zeta, SLAVKA, snana; KRISTINA, poročena RIHTAR — sestra, v Clevelandu
šolska sestra CELINA, — sestra na Koroškem; MICI JERMAN in KATI LOVŠE — svakinji v Sloveniji

10 VNUKOV IN VNUKINJ
TER OSTALO SORODSTVO

Janez Rant

DOBRI LJUDJE

— Zgodba slovenske družine v ZDA —

— V. nadaljevanje —

11.

Ko je teta prišla k sebi, mu je povedala, da so strica nekaj dni za njegovim odhodom v partizane pobrali Nemci in ga odpeljali v Kranj. Nekaj dni je bil v zaporu v Kranju, nato so ga poslali v Dachau. Teta je nadaljevala:

»Piše redno vsak mesec in izprašuje po tebi. Dela na plantaži in je veliko zunaj. Njegovi tovariši pri delu so večinoma duhovniki. Kapo je dober. Ko je imel drisko, mu je stric dal suhega sadja in jo ustavil. Redno mu pošiljam pakete in skrbim, da mu pošljem čimveč cigaret, čeprav ne kadi.«

Ker ni mogla nikjer dobiti moškega za jesensko delo, je takoj po stricem odhodu dala večino njiv v zakup. Tudi v hlevu so krave drugih... Z Micko delata, kolikor moreta...

»Kdo ve, kaj bo. Tudi če preživimo, ne bomo mogli obdržati grunta, če bodo zmagali tvoji gospodarji!«

»Draga teta«, je odgovoril Peter, »zelo sem nesrečen. Spravil sem v nesrečo tebe in strica. Ko bi ne bil leta 1941 ostal na gruntu, bi vidva imela mir. In zdaj vse to gorje... in zaradi mene! To me najbolj boli, to me peče. Komandanti nam govorijo vedno samo o notranjih sovražnikih, klerikalcih, beli gardi in četnikih. Samo komunisti so čisti, ti zahevajo zase vso oblast. Hvalijo se, da so se jim popolnoma udinjali Sokoli in krščanski socialisti. Nobene besede o Nemcih! Samo o končnem obračunu z notranjimi nasprotniki govorijo. To pomeni, da bomo morili lastne brate in to samo zato, ker niso komunisti oziroma se upirajo njihovi oblasti. Jaz za tako borbo nisem. Rad bi ven, pa ne vem ne kam ne kako. Jaz lastnih bratov ne bom nikoli moril...«

Pa še zaljubljen sem se... Moja Katka, dekle, ki jo ljubim, je lepa kakor sv. Devica v Crngrobu, dobra, bistra, topla. Ljubim jo. Tudi ona me ljubi z vso svojo mlado dušo... Kaj naj storim? Teta, svetuj!«

Govorila sta dolgo v noč...

Sklenila sta, da se bo Peter predal domobrancem in si izprosil dovoljenje, da gre na delo v Nemčijo.

Zjutraj sta poslala služkinjo po zdravila v loško lekarno. Dala sta ji pa tudi pismo za

domobranca Janeza Jugovica in ji naročila, da ga sme oddati samo njemu. Tega fanta je Peter poznal že dalj časa in je vedel, da je pošten. Jugovic je tudi poznal Petrovo in stričevo družino. V pismu je Peter napisal:

»Dragi Janez! Hočem se predati. Kakor veš, sem bil prisilno mobiliziran. Pojdite nocoj v patrolo v Crngrob, zavijte po 10. uri k nam, obkolite hišo in me pozovite k predaji. Orožja nimam. Partizanov ni v bližini. Rešite mene, enega izmed trpečih bratov. Pozdrav! Peter Wohlgemuth.«

Vse je šlo po sreči. Služkinji je Jugovic naročil, da se bo držal navodil, potem ko je pismo prebral.

Ko je padla noč, je Peter hitel v Stražišče, pobral pri Hermanu šifrirano pismo in se brez nepravilnosti vrnil po 9. uri domov. Pismo je takoj dal teti in ji naročil, da ga mora še isto noč, potem ko bodo njega odpeljali, nesti najbolj zanesljivemu terencu Blažu. Ta ga mora sam nesti komandantu in mu povedati, da so ga ujeli domobranci. Če bi Blaž ne mogel na pot, naj najde najboljšo kurirko, ker je pismo izredno važno in zadeva nujna.

Vse je šlo po načrtu. Ker je bilo pozno, so Petra brez zaslišanja poslali v zapor. Ko se je Jugovic od Petra poslovil, mu je rekel:

»Lahko noč! To noč boš spal v zaporu. Od tebe je odvisno, kje boš spal jutri.«

(dalje prihodnji torek)

Novi grobovi

(nadaljevanje s 1. str.)

vec, strojnik po poklicu in zaposlen pri Gabriel Co., Addressograph Multigraph, zadnjih 9 let pa pri Western Reserve univerzi, veteran druge svetovne vojne, član Euclidskih veteranov in SNPJ št. 53. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti danes, v torek, v cerkev sv. Viljema ob 9.30 dop. in od tam na pokopališče Knollwood.

Martha V. Urban

V soboto, 13. aprila, je v Gaston Memorial bolnišnici, Gastonia, N.C. umrla 79 let stara Martha V. Urban, rojena Przybyszewski v Clevelandu, vdova po pok. možu Andrewu, mati Alfrede Tanski (pri kateri je živela), Ted-a

(Kalif.) in Richarda (pok.), sestra Josepha Priebe, Stanleyja Priebe, Sophie Glowski (Lorain, O.) in Helen Zugovitz, zaposlena pri Apex Paper Co. do svoje upokojitve. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. jutri, v sredo, v cerkev sv. Kazimirja ob 10. dop. in od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Peter Jancar

Umrl je 70 let stari Peter Jancar, mož Mary, roj. Dolenc, oče Petra in Franka, brat Marije Suman, Fr. Franca (Avstrija), Matilde (Slov.) in Amelie Peklar (pok.), 4-krat

Drobtinice...

(nadaljevanje z 2. str.)

veseljem sprejeli — mnogi pa smo bili zapropašeni, da se izmed naših vrst najde nekdo, ki iz viška meče ostre puščice na vse strani, morda celo z veseljem ob misli, da bo mnoge prizadelo.

Morda berejo drugi drugače. Jaz s svojo pametjo tisto pisanje tako razumem, kakor da smo vsi, ki delamo za misijone, za Cerkev, Mohorjevo itd., malo »počasne« pameti, povrhu še morda tudi po »jerbščini« Barage trmasti, ker se ne damo poučiti od tistih, ki so prav razsvetljeni in se jim smili denar, ki ga brez potrebe razmetavamo.

Čevelj me ne žuli, jezik pa me srbi, zato bom nekaj na hitro roko pa kratko omenil.

Tako imenovani »napredni« ali »progresivni« so že med vojno podpirali in vsa leta do danes bogato podpirajo po njihovem prepričanju mnogotere dobrodelne namene. Slovenski starostni dom na Neff Rd. v Clevelandu je od njih započeto delo. Veliko podpor gre od njih v domovino, podpirajo povsod, kjer se nekaj kjer koli ustvarja in smatrajo za dobro in potrebno.

Verjetno se komu izmed njih samih to večno podpiranje tudi ne zdi vedno na mestu, pa tega po časopisih v svet ne trobijo. Od njih bi se lahko učili, da se morebitni nesporazumi naj obravnavajo za zaprtimi vrati. Nisem še slišal in ne bral, da bi oni svoje nabiralne akcije obračunavali po časopisih in naprej metali že darovani denar, kar se izmed naših vrst na žalost dogaja npr. za Mohorjevo.

Za danes o tem pika.

Še eno za dobro voljo. Pobral sem jo iz Božje besede.

Po osvoboditvi pokaže učiteljica šolskim odbornikom s prstom na steno: »Ta križ je treba sedaj odstraniti, ker pride na steno sliki — na desno naš veliki, nesmrtni maršal Tito, na levo pa tovariš Kidrič. Tako sami vidite, da za križ res ni primerne prostora.«

Odborniki pojasnjujejo: »Zakaj ne bi mogel križ ostati na steni v sredini? Saj je tudi Jezus visel med dvema razbojnikoma!«

stari oče, član KSKJ št. 172, DNIJ pri Sv. Vidu, Slovenske pristave ter društva Ruritan. Pogreb je bil iz Zak pogrebnege zavoda, 6016 St. Clair Ave., včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Vida in od tam na pokopališče Vernih duš.

Tony Mihelcic

V petek, 12. aprila, je v Euclid General bolnišnici umrl 88 let stari Tony Mihelcic, rojen v Orehku, Slovenija, od koder je prišel v ZDA l. 1923, v Cleveland pa l. 1943, mož Amalie, roj. Bizjak, oče Franka, Tonyja ml., Marie Macko, Helen Arter in Walterja (pok.), 15-krat stari oče, 1-krat prastari oče, brat že pok. Mary Pelan (Pa.), strojnik po poklicu in zaposlen 10 let pri Mills Co., do svoje upokojitve l. 1964, član ABZ št. 71 in Kluba upokojencev na Waterloo. Pogreb je bil iz Želetovega pogrebnege zavoda na E. 152. cesti včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Jeroma in od tam na pokopališče Vernih duš.

Stella A. Braidech

V petek, 12. aprila, zjutraj je v Slovenskem domu za ostarele, kjer je stanovala od novembra lani, 83 let stara Stella A. Braidech, rojena Posch, mati Mathewa in Lawrencea (Huron, O.), 6-krat stara mati, sestra Amelie Knappe, Sophie ter že pok. Mary Makovec, Johna, Edwarda, Anne Koren, Gabrielle Smakal in Albina, članica Woodmen of the World. Pogreb je bil iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd. včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Križa in od tam na pokopališče Vernih duš. Družina priporoča darove v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele.

George Yurko

Umrl je 71 let stari George Yurko, vdovec po pok. Ann, sin Mary in Josepha (oba že pok.), brat Ann Pietroniro, Mary Zalen ter že pok. Jacka, Josepha, Mike-a in Franka, 5-krat ožim. Pogreb bo iz Zak pogrebnege zavoda, 6016 St. Clair Ave., danes, v torek, v cerkev sv. Vida ob 11. dop. in od tam na Kalvarijo.

Anthony Yerkic

V soboto, 13. aprila, je umrl

Anthony Yerkic, mož Bonnie, roj. Ozment, oče Michaela, Dennisa in Terrencea, 7-krat stari oče, brat Pauline Gubanc, Jean Urbancek in Dorothy Papalko. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnege zavoda na 21900 Euclid Ave. jutri, v sredo. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Joseph F. Lunder

Umrl je Joseph F. Lunder, vdovec po Lillian Rose, roj. Brodnik, oče Margaret Harris in Josepha F. (Tarpon Springs, Fla.), 9-krat stari oče, 3-krat prastari oče, brat Agnes Kitko ter že pok. Johna, Franka in Louisa. Pogreb je bil včeraj, v ponedeljek, v cerkev Assumption in od tam na pokopališče sv. Križa.

MALI OGLASI**V NAJEM**

3 sobe, spodaj, zadaj. E. 61. cesta. Za ogrevanje je plinska peč, ne centralnega (furnace). Kličite 391-4914.

(29-36)

House for Sale

10124 Lake Shore Blvd. Bratenahl. 14 year old brick ranch. Call 451-0307.

(30-33)

Help Wanted

Experienced factory maintenance man to work with small staff. Full or part time. References required. KALCOR COATINGS CO.

37721 Stevens Blvd., Willoughby

(30-31)

CUSTODIAN COUPLE**OSKRBNIKA**

For ethnic hall. Salary plus free apt. with heat and light. Good opportunity for ambitious couple. Call 442-0142 or 531-2281.

(x)

3 Rooms

Newly remodeled, down. St. Vitus area. No pets. Call 432-0806 after 5 p.m.

(29-32)

Woman for Restaurant**Cook's Helper**

35 hours a week. Call 531-2239. E. 185 St. area.

(29,30)

COOK NEEDED

5 days, from Monday thru Friday, from 7 a.m. to 3 p.m. Call 861-3895.

(29-32)

HOUSE FOR SALE

Single house. 6 rooms and bath. E. 67 St. 431-0827.

(29-32)

Anton M. Lavrisa

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

T.K. General Contractors, Inc.

Predelujemo kuhinje, kopalnice, delamo strehe, »driveways«, nove garaže in vsa potrebna gradbena dela na hišah ali poslovnih stavbah. Hiše barvamo zunaj in znotraj in tapeciramo. Zidamo tudi nove hiše in poslovne stavbe.

— Vprašajte za brezplačen predračun! —

— 831-6430 —

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Kanadska Domovina

— ODMEVI S PRERIJE —

LETHBRIDGE, Alta. — V petek pred Cvetno nedeljo nas je obiskal — žal radi pomanjkanja časa le en večer — torontski misijonar, naš dobri znanec g. Tine Batič. Imeli smo priliko opraviti versko velikonočno dolžnost. Naša slovenska skupina todle je majhna, v cerkvi celo, saj nas je bilo topot le nekaj nad štirideset — pri maši in misijonarjevem nagovoru.

Lepo domačno je prisostvovali večerni maši ob petju slovenskih velikonočnih pesmi. Meni gre posebno do srca, ko zapojemo: »Oljsko goro tiha noč pokriva...« in »Kot jaz vas ljubim se ljubite in zvesti bratje si bodite...« Zdi se mi, da tako površno izpolnjujemo te želje in prošnje.

Po opravi smo se zbrali na prigrizek in pomenek v cerkveni dvorani — naše skrbne gospodinje nam izmenoma v dveh skupinah pripravijo vsakokrat okusen prigrizek —, da je ob njem tekla beseda s prijatelji in znanci. Ob teh prilikah nam misijonar prinese kos slovenske domačnosti, ki jo je vsak od nas kar potreben. Hvala misijonarju g. Batiču, ki pa je naslednje jutro že odpotoval v Calgary, v Edmonton in nato v Britansko Columbiju.

Zadnje čase se je med nami večkrat oglašala bolezen, ki je poslala nekatere celo v bolnišnico. Tam so iskali in našli pomoč: Anica Mrak, Marija Prevesič, Tončka Filipczyk, Tine Mravlje ter Tone Dimnik. Tine, Tone in Marija so prestali operacije in so zdaj vsi spet doma na okrevanju. Upamo, da se bodo kmalu dobrobra pobrali, saj je tod pomlad, ki pomlaja, kot so rekli doma.

Koledarska pomlad je priromala k nam s snegom in vetrom, čeprav smo tedne pred njenim prihodom imeli lepo vreme in smo že grabili predhišja in je ponekod trava kot prvo cvetje že prodiral na dan. Pa moč res potrebujejo zlasti polja, kjer vsaka kaplja pride prav. Skoro bomospet zavrtnarili in preobrnili spočitno zemljo, za nas upokojenje kaj dobrodošlo opravilo. Trenutno imamo precej vetra, danes divja z brzino do 85 km na uro... Brrr!

Gospodarske razmere se tudi v Alberti izboljšujejo, a hudo počasi. Tisoči delavnih moči je brez dela, mnogim je že potekla pravica do podpor in mnogi tudi v sicer bogati Alberti žive takorekoč od miloščine in nekateri celo stradajo. Tako vsaj poročajo.

Mnoge, zlasti pa cerkvene organizacije zbirajo hrano in denar, da lahko s prostovoljnimi pomagači nudijo stotinam dnevno krožnik tistim, ki so

reven prigrizek. Za mnoge nujnosti ni denarja, presiti deli sveta pa kopičijo drago orožje in sanjajo o nadvladi sveta. In koliko težkih milijonov gre za cigarete in alkoholne pijače?

Kot beremo v poročilih, je v afriških deželah huda lakota. Zanimivo je, da smo ob vesteh in slikah o lakoti v Etiopiji zbrali v malem Lethbridgu (60.000 preb.) v dobrem mesecu dni nad 125.000 dolarjev za dobavo hrane in zdravil potrebni Etiopiji. Pa se mi ob tem porodi misel: Menda je lažje pomagati neznancu kot sosedu, čeprav sta res oba v nujni potrebi.

Veliki teden. Včeraj smo prinesli domov blagoslovljene oljčne liste. Ob tem pa poroma misel v minule, odmaknjene čase, ko smo doma pripravljali za žegen pisano okrašene butare. Doma jih vkljub neprilicam še blagoslovljajo, čeprav menda mnogi odklanjajo zlasti verske navade in običaje. Mnogokrat je potrebna močna

Lojzetu Dolencu v spomin

GEORGETOWN, Ont. — Nisem te prišel kropit in nisem šel za pogrebom. Zvedel sem prepozno, ko si počival že v mrzli zemlji. Prizadela mi je novica do potrtosti, saj sva se pogovorila kakor brata. Poznala sva se dolgo, dolgo let.

Na zadnjem članskem banketu si sva stisnila roke; takrat si mi rekel, v tvojem šaljivem tonu: »Ja, kaj so se ti vsi svinčniki polomili, nič več ne pišeš v *Domovino*«. In prav to me je danes napotilo. Saj vem, da se smeješ kot vedno, gori nad zvezdami in mi praviš: »kar delaj...«

Spomini na davna leta!

Tik ob Spittalskem lagarju je tekla ulica Hundgebunde. Na križišču z Villacher strasse so nas vsako jutri pobirali in nakladali Angleži. Delali smo v Zeebothen, kjer smo popravljali stari grad, ki so ga Angleži urejali za svoje namene. Nemščino sem slabo obvladal, a inženir Hyda me je postavil za tolmača. Tam sem videl, kako zelo so Avstrijci Lojzeta cenili. Predelavca Hercog in Berger sta se nekoč v pisarni sporekla, ker je vsak hotel Lojzeta v svojo skupino.

Zgodaj zjutraj in pozno popoldne smo se nabasali v velik angleški tovornjak kakor sardine v pločevinko. In največkrat je prav Lojze dal pobudo: »Fantje, zapojmo, saj smo Slovenci!«

Potem smo emigrirali. Lojze z družino v Kanado, veliko nas pa je odšlo v Argentino.

Po desetih letih me Jože Turk pripelje k slovenski maši na Manning Ave. Poleg mnogo znancev in prijateljev, sem

Otmar Mauser:

PIŠČALI SMO

Prgišče prsti in nema usta so nas poslednji delež.

Kot veja muževne vrbe, ki jo pastir oguli za svoje piščali, se posušimo.

Naše votle kosti postanejo frule v rokah dobrega Pastirja, ki igra nanje melodije večnosti...

zavest in tudi korajža, da ohranjaš navade in verske običaje.

Ko bomo tele dni pripravljali za žegen in barvali pisane pirhe, bodo spet misli vasovale pri znancih širom sveta in vsem bo namenjena misel in želja:

»Šunke, pirhov in potic vam želi kanadski stric!«

— Pak

mi je ponudil roko: »Ti je bilo prevroče na Jugu?«

Tak je bil Lojze Dolenc: vedno nasmejan in dobre volje. V Torontu je vodil svoje zidarsko in stavbeno podjetje. Cenili in spoštovali so ga njegovi delavci in pomočniki.

Leta 1965 se je v Torontu porodila želja po Slovenskem domu. Prevzel sem mizarska dela za ta novi dom. Takrat sem šele spoznal Lojzeto vztrajnost in požrtvovalnost.

Lojze Dolenc je bil predsednik in delovodja Slovenskega doma. Na razpolago je imel kup dobre volje, požrtvovalnosti, slovenske idejne zavesti — ne pa denarja, ki je bil nujno potreben.

Z delom smo začeli v zgodnji pomladi. V stari tovarni je bilo ogromno prizidov sten in nepotrebne navlake. Lojze in njegovi sinovje so vozili tovarnjak za tovarnjakom na smetišče.

Inženir Grmek je naredil načrte in delo se je kar lepo odvijalo. Prav kmalu pa se je pokazala prva, nepredvidena zapreka. Bili smo brez električarja.

Električarji so sicer prihajali na ogled, toda vsakdo se je ustrašil visokih prečnih tramov. (Takrat še ni bilo dvigalnih vozil, vse je bilo treba narediti na lestvah ali na odrih.) Iz stiske sta nas rešila dva mlada slovenska električna inženirja, ki sta pravkar prišla v Kanado.

Zadeva pa s tem še ni bila rešena, ker sta inženirja prevzela delo inšpekcije, ne pa materiala.

Lojze je delal, zalagal pla-

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA 1985 (oceno napisal ZU)

TORONTO, Ont. - Ko prebiramo v Kanadi knjige Celovške Mohorjeve, se nam živo prikaže življenje našega naroda na Koroškem. Ravno tako Goriška Mohorjeva verno prikaže vse dogodke preteklega leta, vse probleme, upe in želje naših Primorskih bratov. Štiri knjige so nam letos poslali Goričani.

V opisu Svetoletnega romanja Slovencev v Rim je razvidno, da je to bila nadvse prirčna verska manifestacija vseh treh Slovenij. Glavni dogodek je bil posebno srečanje s papežem dne 24. februarja 1984, ko so bili prisotni vsi, to je 1200 slovenskih romarjev. V te dneve je bila tudi uvrščena blagoslovitev novih prostorov v Slovenikumu, ki vse bolj postaja najvažnejši verski zavod Slovencev izven domovine.

Nadja Pahor podaja lep opis zgodovine GMD. Leta 1914 je bilo na Primorskem skoraj 17.000 naročnikov, in družba je vsaj prvih 10 let zasedbe Primorske od Italijanov močno prisotna na slovenskem kulturno-verskem področju. Ovire s strani fašistov pa so bile vedno večje in s pričetkom vojne je moralo prenehati vsako tiskanje.

Leta 1946 se je zopet tiskal koledar v 3 tisoč izvodih. Velik udarec je bila GMD nova meja; prodaja knjig na tisti del čeval, pridobival nove člane. Za denar je bilo takrat trdo, bili so redki, ki je delnico zaslужil v 100 urah dela.

Občudoval sem ga, kako je poleg svojega dela redno vsak dan prihajal v dom, vsakokrat pa mi je prinesel ali kavo ali pa steklenico mehke pijače rekoč: »Saj vem, da si žejen!«

Neki večer ga pobaram: »Kaj misliš, Lojze, ali bomo zmogli?« Malo se posmeje pa pravi: »Bomo, pa tudi, če vzamem hipoteko (mortgage) na mojo hišo!«

Slovenski pregovor pravi: Po končanem delu je vsakdo mojster. V Domu je bil pa vsakdo gospodar in komander.

Trdno sem prepričan, da nihče ne bi izpeljal tega, kar je izpeljal Lojze Dolenc v korist vsem Slovincem. Ko pa je bil Slovenski dom dograjen, je bil deležen razočaranja kakor mnogi, ki v Domu največ dela naredili.

Naj Ti bo lahka kanadska zemlja, Lojze, spočij se, saj tukaj si komaj imel časa za najnужnejši počitek. Ohranili Te bomo v najlepšem spominu, saj si s svojimi žrtvami doprinesel nekaj, na kar smo lahko ponosni vsi Slovenci v Kanadi in zamejstvu. Pogrešali bomo ne samo Tvoje navzočnosti, ampak tudi Tvoje bodrilne, vesele narave!

Francé Leher

Primorske, ki je bil priključen Jugoslaviji, je povsem prenehala. Danes so naklade GMD sorazmerno male, vloga pa nič manj važna, ko je še vedno toliko Slovencev ostalo v Kanalski dolini, Beneški Sloveniji, na Goriškem in Tržaškem. Ti naši rojaki so izpostavljeni še vedno potujčevanju in tudi nerazumevanju matice, ki pozna samo koristi stranke.

Jože Kunčič poda lep opis štiridesetletnice slovenskega semenišča v Argentini, z začetkom v Pragli in Brixenu l. 1945. Zanimiv doprinos slovenski prisotnosti v Trstu je opis M. Kravosa Bratovščine Krščanskega Nauka Kranjskega v Trstu, vse iz druge polovice 18. stoletja. Martin Jevnikar piše o rojstnih hišah naših velikih mož na Tržaškem. Lepo je podana zgodovina idrijskih čipk po J.S.

K. Humar piše o zlatomašniku msgr. dr. F. Močniku. Ta izredni slovenski duhovnik je bil imenovan za apostolskega administratorja (bodoči škof) za del goriške škofije, ki je padla pod Jugoslavijo. Nova oblast je proti njemu in drugim priredila manifestacijo 12. oktobra 1947, in so jih grobo takoj izgnali v Italijo. Nek veren mož, ki je bil prisoten, sedaj pravi: »Kaj hočete, takrat smo vsi bili pri takih manifestacijah, tako da nas niso smatrali za reakcijo.« To naj bi bila tista evforija, o kateri pišejo drugi pisatelji!

Evald Crevatin poda opis slovenskih denarnih zavodov. Opisanih je 5 posojilnic. Hranilnica na Opčinah je imela 67 milijard vlog (35 milijonov US dolarjev). Pri dveh je podana vsota, ki je bila dana v dobrodelne namene: 4% dobička pri eni in 10% pri drugi!

Med nekrologi najdemo tudi Miloša Stareta in Franjo Golob. In še cel kup člankov od V. Beličiča, vsi tesno povezani s Primorsko.

Zora Piščanc je prisotna z izredno biografijo Cirila in Metoda »Blagovestnika Slovanov«. V zunanjem opisu malo spominja na Finžgarja in njegovega »Pod svobodnim soncem«, saj je časovna razlika komaj dobrih 200 let. Podrobno in doživeto je podana pot obeh blagovestnikov iz Soluna v Bizanc, samostan na gori Olimp, polotok Krim in zaledje v Moravsko, Panonijo, končno pa v Rim.

Po tej knjigi se jasno vidi, kako važno je bilo uvesti slovensko bogoslužje; ako ga ne bi po smrti obeh blagovestnikov v glavnem zatrli, bi prisotnost Slovanov na prostoru današnje Madžarske in Avstrije bila mnogo večja.

Primorski Slovenski Biografski Leksikon, urejen po

(dale na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

APRIL

21. — Klub slov. upokojencev na St. Clairju priredi kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1.30 do 3.30 popoldne.

27. in 28. — Waterloo balinca klub priredi tekmo v SDD na Waterloo Rd.

28. — Etnični prijatelji župana Voinovicha mu prirede večer v SND na St. Clair Ave. v priznanje njegovega imenovanja kot predsednika Nacionalne lige mest.

MAJ

5. — Koncert Mladih harmonikarjev v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 3.30 pop. Za zabavo igra ansambel Jasmin.

11. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

18. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

19. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Materinski dan proslavo.

25. — Waterloo balinca klub priredi večerjo s plesom v SDD na Waterloo Rd.

26. — Društvo SPB Cleveland obhaja slovenski spominski dan ob 40. obletnici Vetrinjske tragedije ter žrtev med okupacijo in revolucijo, s sv. mašo ob 11.30 pri Lurški votlini na Chardon Rd.

27. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Spominski dan proslavo.

JUNIJ

2. — Otvoritev Slovenske pristave.

15. in 16. — TABOR, Zveza DSPB poda na Orlovem vrhu Slovenske pristave proslavo 40-letnice umora slovenskih domobrancev, četnikov in civilnega prebivalstva.

23. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

23. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi prvi piknik.

29. in 30. — Vseslovensko romanje in romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda.

JULIJ

12., 13. in 14. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

21. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Misijonski piknik.

AVGUST

10. in 11. — Slovenski folklorni inštitut priredi Folklorni festival na ADZ letovišču, Leroy, Ohio.

14. — Federacija slovenskih upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. v Kirtlandu. Igra Chuck Krivec.

18. — SKD Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik.

24. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi piknik z večerjo na SP.

SEPTEMBER

15. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

15. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi kosilo v šolskem avditoriju.

22. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

6. — SKD Triglav, Milwaukee priredi vinsko trgatev.

6. — St. Clair Rifle Club priredi pečenje školjk na Lovski farmi.

19. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

19. — Glasbena Matica poda koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clairju.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

2. — Štajerski klub ima martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

8., 9. in 10. — Jesenski festival pri Sv. Vidu.

9. — Belokranjski klub ima martinovanje v SND na St. Clair Ave., ki bo obenem 20-letnica kluba. Igrata orkestra Veseli Slovenci in Tone Klepec

17. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi banket in program na čast Franku J. Lauschetu ob njegovi 90-letnici v SND na St. Clair Ave.

30. — Ameriška Dobrodelna Zveza priredi banket ob 75. obletnici ustanovitve, v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

8. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Poročajte o društvenih in osebnih novicah v Ameriški Domovini!

Goriška Mohorjeva Družba 1985...

(nadaljevanje s 5. str.)

Martinu Jevnikarju, obsega v 10. snopiču črke M do O. Izredno strokovno delo. Bog daj, da bo prišlo do srečnega zaključka! Knjiga bo zelo iskana v matici, ko bo matični narod zopet zaživel svobodo.

»Melodija«, knjižni prvenec Saše Martelanca. Pisatelj, sin primorskih staršev, je bil rojen leta 1934 v Ljubljani, l. 1948 se preselil v Trst in sedaj dela kot časnikiar na radiu v Trstu. Markantna osebnost, vedno prisotna in delovna v slovenski skupnosti Trsta. Njegove črtice, 12 po številu, se odlikujejo po lepem jeziku, globokem občutku in prisrčnosti. Poseben užitek za povojne ideloške emigrante na Tržaškem, katere probleme — deloma iz lastne skušnje — izvrstno pozna in poda.

Med najboljše črtice bi postavil Zlata očala: družina s sorodniki je zbrana pri božičnem drevesu. Po pomoti ostane en otrok brez darila. Kako rešiti ta grozni položaj? Potem Ukradena polnočnica: Begunec iz Trsta po 10 letih obišče očeta in mater, krščansko družino nekje na deželi v matični Sloveniji. Dan pred božičem. Zvečer se begunec, ki je ostal veren veri svojih očetov, z veseljem pripravi na obisk polnočnice v domači vasi, kot je to delal vsako leto v svojih otroških letih. Pa pravi oče: Dragi sin, bolje bo, ako ostaneš doma. In pa mati: seveda, saj si že zrel za posteljo. Sin pa se čudi, kako utrujen? Po tolikih letih čakanja?

Počasi je prišla na dan resnica. Novi časi so, upogniti se moramo, da se bo v miru živelo. Strašna tragika naroda, ki je zgubil pogum in ki počasi zgublja svojo osebnost, je podana v tej sliki.

Lep zaključek črtice: Sin se poda, ne gre k polnočnici, drugi dan tudi ne gre k sv. maši. Potem se mu vse skupaj upre, spozna, da v teh stvareh ne more in ne sme ubogati staršev in gre potem povsem javno v domačo vaško cerkev.

Pisec krasno opiše slovenske politične emigrante, ki so se zatekli v Trst: »Njihov naziv je bil begunec, besedo je bilo treba po pravilu izgovarjati sovravno in zaničevalno. Odhajali so v Prekomorje, ker jih je mesto zavrnilo na dveh ravneh. Uradni Trst (italijanski) jim ni dal pogojev za življenjski obstoj, ker se je bal njegovega slovenstva. Slovenci, Tržačani pa so videli v njih neprijetne priče o neki resnici, ki se ni skladala z njihovo, in jih je zato psoval z izdajalci. Po osebni liniji pa je bilo bolje, to se je videlo, ko so se poslavljali, na stotine ljudi je prišlo do vlaka ali ladje, ki so jih odpeljale za vedno.«

Pisatelj je zadel v črno, zamejci so se predali pritisku od zgoraj, na tem se ni nič spremenilo. Ta ideološki in značajni umik pa je zamejstvo plačalo z osipom slovenske

— NOVICE IZ SFRJ —

(piše ZU iz Toronta)

Polnočnica: Da bi odvrnili mladino od obiska božične polnočnice v Splitu in da bi motili obred v cerkvi, so organizirali avto in moto dirke po ulicah. Mladina se je napila, razbijali so okna, prevračali avtomobile, metali pasje bombe in celo nekaj dinamita, na vojaško barako je bila vržena molotovov koktajl, za zaključek pa so peli šovinistične hrvaške pesmi. Javnost je bila o vsem tem obveščena šele po 17 dnevih.

Artuković: Za Jasenovac in druga hrvaška taborišča *Izvestja* v Moskvi 23. decembra podaja število žrtev na več kot 100 tisoč (CNC, marec 1985). *New York Times* stalno ponavlja nemogočo število od 770 tisoč. Dr. F. Tudjman, Titov bivši general in zgodovinar (ki je potem postal znan oporečnik, op. ur.) je po pregledu uradnih tajnih statistik prišel do števila 60 tisoč. Že leta 1950 je Milovan Djilas, takrat še namestnik Tita, izjavil Ivanu Meštroviću, da so partizani pobili več Jugoslovancev kot Nemci, Italijani, ustaši in četniki skupaj. Čuda ni torej, da SFRJ ni nikdar razčlenila številk 1,700.000 jugoslovanskih žrtev zadnje vojne!

Dachauski procesi: Vladimir Krivic, ki je bil državni tožilec v procesu, je izjavil javno, da je bil to pravni umor. Centralni komite ZKS je tudi priznal to sramoto. Proti Mitji Ribičiću je bila naperjena obtožba, da je bil v tistem času slovenski Beria. V Srbiji — sledeči Sloveniji — zahtevajo nekateri pisatelji, med njimi sta M. Beković in prof. Ljubo Tadić, odpuščanje in amnestijo za mrtve četnike in ustaše. O največjem pokolu skoraj 200 tisoč Hrvatov, o pliberški tragediji pa uradni Zagreb molči.

Pokvarjeno blago: Novinar Stanković poroča, da je od 3.000 ton mesa, poslanega v Brazilijo, bilo zavrženo kot pokvarjeno ali nekvalitetno kar 2.200 ton. Izvoz vina v Ameriko je problematičen. Ena pošiljka sedem ton je bila tako slabe kvalitete, da se je mogla prodati samo po zelo znižani ceni in to bo sedaj slučaj za bodoče pošiljke. Jugo 55, ki se naj bi izvažal v ZDA, je pokazal — ko so preskušali zavesti na široki fronti.

Letošnji knjižni dar GMD je res prvovrsten. Vse štiri knjige imajo zavidno literarno višino. Pri vseh se vidi, kako neprijetno lažje in boljše ustvarja pisatelj, ako ni vezan na enostrankarski ideološki okvir in ako se mu ni treba ozirati ne na levo ne na desno. Vsebinska teh knjig je taka, da jo z užitkom morejo brati vsi slovenski svobodnjaki. V še posebno veselje pa moremo zabeležiti odprtost premnogih prispevkov naši diaspori. Človek ima občutek, da smo priča ustvarjanju nekega skupnega slovenskega kulturnega prostora.

ZU

12 modelov — nič manj kot 130 večjih in manjših napak.

Revni turisti: *Vjesnik* (Zagreb) od 19. dec. 1984 je poročal, da je zaslužek po turistu v 1984 bil strahotno nizek, nič več kot \$25. Izgleda, da so vesti o Nemcih, ki stanujejo v šotorih in pripeljujejo s sabo ne samo konzerve nego tudi vino, resnične. Ako se upošteva pri takih obiskovalcih uporaba cest in onesnaževanje morja in okolice, nastane vprašanje, ako se tak turizem sploh kaj splača?

Polisario: SFRJ je ena izmed redkih držav, ki je priznala to uporniško gibanje na ozemlju med Alžirijo in Maroko. (Točneje povedano, ozemlje, na kateri so gverilci Polisario, je del Maroke.) Posledica je bila prekinitev diplomatskih odnosov med SFRJ in Maroko. SFRJ tudi ne priznava Izraela, v tem pa verno sledi sovjetskemu zgledu. Luka Koper je imela posebne naprave za sadje iz Izraela, te so sedaj neizkoriščene. Za l. 1990 se pričakuje produkcija prvega nadzvočnega vojaškega letala v SFRJ. Tak podvig je blazno drag.

Deflacija: Primorski tisk iz Portoroža (NH 7.4.85) je imel na zalogi kasete s Titovimi govori, partizanske pravljice in pesmi. Prodaja je bila slaba in so zato znižali cene za 40%. Tanjug pravi, da je ta postopek neokusen!

»Association of the U.S. Army«, privatna ameriška ustanova, a povezana s Pentagonom, vsako leto objavlja poročila o deželah, ki so politično nestabilne. Za Jugoslavijo pravi ta ustanova, da je bil letni dohodek po prebivalcu l. 1983 4.800, za l. 1984 pa samo 2.800.

Svoječasno je nekdanji minister SFRJ Svetozar Vukmanović-Tempo napisal v svojih spominih, da so si Jugoslavlani pri neki prošnji za par sto milijonov dolarjev posojila enostavno izmislili podatke, ki so bili od njih zahtevani!

Terorizem: V Zagreb se bo v najkrajšem času začel proces proti članom tajne organizacije »Hrvatsko borbena zajedništvo«. Obtožba je: nasilno in protiustavno ločitev Hrvaške od SFRJ. Posreduje se baje neke eksplozije, ki niso povzročile posebne škode. Eden od obtožencev, Ante Davidović, je v zaporu preminul, vzrok smrti ni znan javnosti.

V Ljubljani so imeli pred kratkim proces proti 9 obtožencem, ki so bili obsojeni radi špijonaže. Nobene podrobnosti niso znane, domneva se, da gre za špijonažo Slovencev v prid Sovjetov.

Dne 10. aprila bi se morala odigrati v Zagrebu neka važna nogometna tekma. Ker je to tudi obletnica Paveličeve ustaske države (1941), je bila tekma odložena, ker se je režim bal izgredov oziroma manifestacij.

BESEDA ROJAKOM V SVETU!

Sporočam, da sem prodal Hotel 'BLED' v Rimu, katerega 25. obletnico obstoja sem obhajal v novembru preteklega leta. Posredujem Vam članek iz *Katoliškega glasu* v Gorici z dne 22. novembra 1984 pod naslovom:

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

25 let Hotela BLED

»V hotelu Bled v Rimu smo bili 16., 17. in 18. novembra gostje g. Vinka LEVSTIKA. Povabljeni smo bili, da se z njim veselimo 25-letnica obstoja njegovega hotela, obenem pa da zaželimo njemu in osebju vso srečo v novem objektu v Gorici.

Ti trije dnevi bodo za nas, ki smo napolnili avtobus, ostali v nepozabnem spominu tudi zaradi vsega drugega, kar smo lahko videli in doživeli v Rimu, od umetniških vrednot in lepote do ogleda cerkve sv. Petra in prisotnosti na trgu sv. Petra ob papeževem nedeljskem opoldanskem nagovoru in pa do obiska v zavodu Slovenik, kjer nas je z vso gostoljubnostjo sprejel msgr. dr. Jezernik in drugi njegovi sobratje in bogoslovci, ki so nam zapeli nekaj pesmi.

Potovanje v Rim je bilo v organizaciji Marija Kralja, duhovno oskrbo pa nam je nudil g. Žarko Škerlj. Višek vsega je bil sobotni večer v Hotelu BLED, ki se ga je udeležilo tudi veliko rimskih Slovencev ter uglednih italijanskih gostov. Za veselo razpoloženje je skrbel ansambel Taims z Opčin, umetniški poudarek pa je večeru dala s svojimi razstavljenimi izdelki umetnica Bogomila Doljak iz Nabrežine pri Trstu.

Deželni svetovalec dr. Drago Stoka se je Levstiku in njegovemu osebju zahvalil za vse, predvsem pa za njegov človečanski čut, saj je kot lastnik hotela BLED imel v gosteh slovenske rojake z vsega sveta, posebno pozornost pa je vedno posvečal zamejskim Slovencem, saj so bile razne naše delegacije, študentje, posamezni javni delavci in mnogi drugi pogosto njegovi zastopniki gostje.

G. Vinko LEVSTIK se je vsem, ki so prišli na proslavo jubileja zahvalil, obenem pa izrazil žalost, da bo svoj hotel s prihodnjim letom zapustil, je pa istočasno vesel, da se bo preselil kot hotelir v Gorico.

V prepričanju, da tolmačim čustva vseh udeležencev tridnevnega obiska, se g. Vinku Levstiku od srca zahvalim za vse in mu želim še mnogo poslovnih uspehov v sončni Goriški. — Udeleženka. »

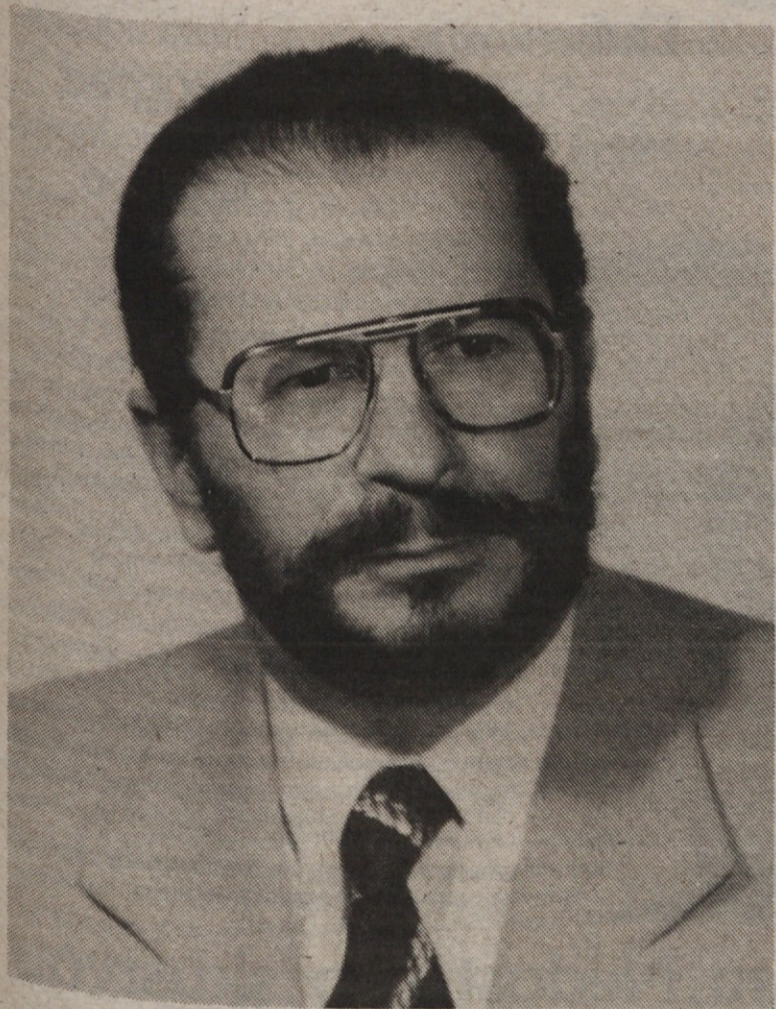
Istočasno pa sporočam v dopolnilo k gornjemu članku rojakom v svetu, da sem kupil PALACE HOTEL v GORICI, Italija. Hotel je najlepši in največji v Gorici, ima 80 sob z najsodobnejšo opremo, dva salona, restavracijo, taverno, kongresno dvorano in avto-parking. Nahaja se v najlepši promenadni ulici, Corso Italia. Je prve kategorije in kljub temu so cene nizke in res vsem dosežne. Na primer: samska soba s kopalnico, klimatsko napravo in televizijo stane borih 20 U.S. dolarjev, dvoposteljna pa \$ 32 U.S.

Rojaki, ki bi želeli preživeti počitnice v Gorici, naj čimprej pišejo in rezervirajo sicer v slovenščini ali angleščini, nemščini itd. V poletnem času se gostje lahko vozijo tudi k morju v Gradež-Grado, oddaljen komaj pol ure z avtom ali avtobusom.

Kakor v Rimu nekoč, tako bodo tudi v Gorici toplo sprejeti. Ob tej priliki se zahvaljujem vsem tistim rojakom po svetu, ki so bili gostje mojega Hotela BLED v Rimu, ter se jim priporočam, da me tudi v Gorici obiščejo. Že sedaj kličem: Dobrodošli v delno slovenski Gorici!

Vaš rojak:

LEVSTIK Vinko

Vinko LEVSTIK — Hotelir
(Včeraj v Rimu — danes v Gorici)

Zunanost Hotela PALACE v Gorici

Sprejemna soba v tem modernem hotelu

Salon v g. Levstikovem Hotelu PALACE

Naslov:

Palace Hotel,
Corso Italia N. 63,
34170 Gorizia, Italy

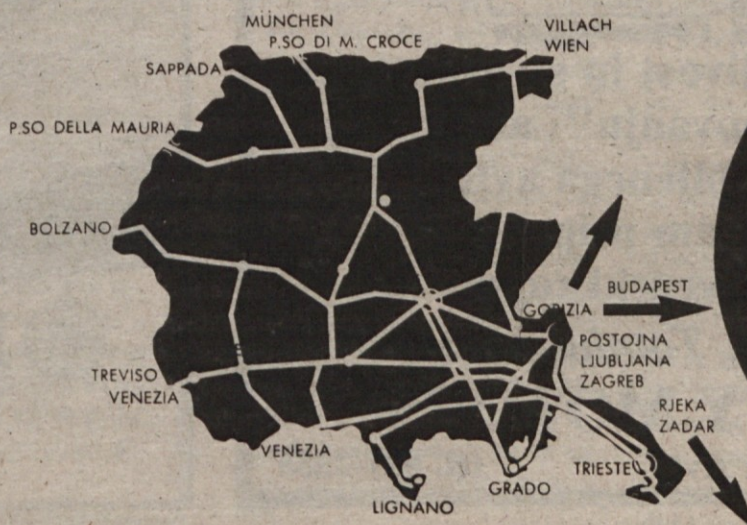
in drugi podatki:

Tel.: (0481) 82166/7/8

Telex: 461154 PAL GO I

»... g. Levstik, s tem, da ste kupili največji in najlepši hotel v Gorici, je za nas goriške Slovence velika gospodarska pridobitev, ter smatramo to za zgodovinski dogodek...«

(goriški Gospodarstvenik)

PALACE
HOTEL

Corso Italia, 63
Telefono 82.166
34170 GORIZIA

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Celo skupino moških je bilo videti, plezajočih do vrhov, kot da se vzpenjajo po okroglih stopnicah. Na vrhu rasti, kjer poganjajo veje, so vrtali v stebila in nastavliali čebričke, da se natoči sok. Tekočina, so mi povedali, se v vročini v dveh dneh prevre v močno pijačo. Godljo sem pokusil, spoznal, da je močnejša od vina, a nadaljnje pokušanje mi ni teknilo.

Nižje, za džunglami palm, je tako imenovani rdeči les. Tod je povsem morska ravnina. Pred izstopom na »suho« so mi spremljevalci dali visoke škornje z debelimi podplati.

Z ladjice ob bregu, kjer je sipina bila videti suha, so policaji položili deske, da bi ne stopili na neporaščena tla. Iz nepredvidnosti sem stopil z deske in v trenutku bil do kolen v glini. Zdelo se je, da mi tla kar požirajo noge. Policaji so priskočili na pomoč.

Za glinastim bregom so tla poraščena z rdečim lesom, torej varna, ampak težavna za hojo. Korenine drevja namreč rastejo iz tal v zrak, ne navadne korenine s tankimi ali nitkastimi konci, temveč koničaste kakor dolgo korenje štrleče navzgor. Na tako preraščenih tleh z bodečimi koreninami je bila hoja počasna.

S puško ob strani sem postal in sedel na trohneč hlood ter čakal. Policijska oficirja nedaleč od mene, naj sta kaj videla ali ne, bi ne streljala, da bi pok ne preplašil in odgnal zverjadi, predno bi jaz imel priložnost streljati.

Nisem dolgo čakal. Iz tišine se je prikazal pegasti srnjak skoro jelenove velikosti, postal in počasnih korakov prihajal poševno proti meni. Po močnik ob strani na hloodu se je zdrznil in me prosil, naj streljam.

Tako postavne, krasni živali nisem nikdar poprej videl. Sonce je odsevalo z belih peg na rumenordečem telesu in od belega spodnjega dela. Svetle oči srnjaka so zrle v mojo stran. Puško sem sicer dvignil in pomeril, sprožil pa ne. Zakaj brez vsake potrebe ubijati nepopisno lepo stvar!

Takih občutkov ni bilo ob pogledu na krokodila. Ladjica je s široke reke zavila v ožji vodotok, kjer se kopljejo krokodili. Nad bregovi reke ali kanala so se vzpenjale košate veje mogočnega rdečega lesa. V ožinah, kjer so se veje z obeh bregov skoro dotikale, da je ladjica bila tako rekoč pod obokom, sta postala častnika silno oprezna.

Opominjala sta zaradi nevarnosti pitonov, ki za napad preže na drevesnih vejah. Ne brez vzroka, kot smo kmalu videli. Bil sem v zadnjem delu ladjice, ko sta počila dva strela. Dolg, kakor močan drog se je ranjeni piton zvijal in padal z drevesa ob bregu tik nad vodo. Počil je še en strel, predno je kača obležala.

Z naporom, uporabljajoč vrvi in čavljje je moštvo potegnilo na krov nad petindvajset čevljev dolgo pošast: glava je bila debelejša od vratu, žrelo široko, z ostrimi zobmi, telo pa v menjajoči se temnorjavi, zeleni in črnkasti barvi.

Moštvo, vajeno takega posla, je brez zamude odrlo kožo, razstreljeno glavo in notranje dele pa zmetalo v vodo. Načelnik mi je ponudil kožo, češ da je dragocena ter se iz nje dela fino usnje. Ker sem odklonil, mi je na povratku v Kulno podaril že ustrojene kože manjših kač. Iz teh si je Nada dala izdelati več parov obuval in torbo.

Na krokodila smo naleteli pri izhodu iz kanala vzporedno z reko. Sončil se je na produ,

kjer ga je bilo iz dalje težko razlikovati od prepečene temnosive glin in izsušenega lesovja.

Častnika sta pustila, da sem streljal prvi. Zadel sem, a ne smrtno, ker se je zver začela obračati. Oba oficirja sta urno streljala, kajti če bi krokodil dosegel vodo, bi ga tudi mrtvega ne dobili več.

Moštvo je razkosalo zver na tleh, kjer je obležala. Lotili so se predvsem zobovja in krempljev, ki imajo po njih vražah čarobno zdravilno moč. Razdelili so si jih med seboj, predno so se lotili odiranja kože. To je bilo bolj počasno kot pa pri kači, katero so tako rekoč srekli. Skrbno so rezali pod oklepniško kožo, da bi se noben del pod nožem ne pokvaril. Koliko je sama koža popolnoma doraslega krokodila tehtala, ne vem; na krov sta jo prinesla dva moža.

Povratak iz najbolj divje džungle Sunderbana je vodil po drugi, miljo široki, leni

reki. V dalji ob bregu so bili zasidrani čolni, okoli njih nagi ribiči, v vodi sami pa se je premikalo pol ducata črnih glav. Videti je bilo, da se kopljejo razigrani otroci. Bengalci v teh tropičnih nižinah so pač kot povsem črni zamorci.

Da niso otroci, sem spoznal, ko je možakar na bregu nekaj zavpil in sta dve glavici kot streli švignili po vodni površini proti sredini reke. Častnikovo pojasnjevanje, kaj se je godilo, ni bilo potrebno. Glavici sta izginili s površja in se čez nekaj trenutkov spet pokazali, vsaka držeča v ustih precejšnjo ribo; bolj umirjeno sta plavali do kopnega in tam odložili plen.

Poznejša potovanja po vohah so mi nudila več priložnosti opazovati slično uspešno ribarjenje z izurjenimi vidrami. Ta žival pridno lovi in je sposobna pokončati ribo, ki je večja in težja kot ona sama. Opazovalcu se vidi tak lov kot brza in zelo zanimiva igra.

V Sunderbanu je nekoč prevladoval tako imenovani kraljevski bengalski tiger (*royal Bengal tiger*), najstrašnejša in kruta zver, ki napade in pokonča vsako drugo žival, če jo potrebuje za hrano ali ne, in predstavlja smrtno nevarnost za prebivalstvo po vaseh ob robu prostrane divje džungle.

Angleški kolonialisti so to zver do malega iztrebili iz Sunderbana, vendar smo pristali v gozdovju blizu selišč, da bi poizkusili lov na tigra. Ničesar nismo izsledili, niti odtisov ali drugih znakov na blatnih tleh, ki bi izdajali prisotnost tigra.

Tudi drugod po Vzhodnem Pakistanu se je redko našel tiger. Na ta lov sem šel dvakrat, vsakokrat v nočnih urah. Bil sem v okraju Sylhet, kjer je bil slučajno navzoč Ahmad, načelnik varnostnega oddelka za državo (pozneje glavni inšpektor vse policije).

(nadaljevanje prihodnji torek)

Pan Am povečuje usluge v Jugoslavijo.

Zagreb

Sedaj dnevna usluga

\$466⁵⁰

Vsaka smer.

Dubrovnik

Sedaj 5 krat tedensko

\$481⁵⁰

Vsaka smer.

Nova usluga!

Beograd

5 krat tedensko

\$466⁵⁰

Vsaka smer.

Edina letalska linija
ZD v Jugoslavijo. Še bolj
prikladna za obisk družine
in prijateljev v domovini.

Pan Am s ponosom objavlja svojo
najnovejšo uslugo do Beograda, kakor tudi
povečanje naših poletov do Dubrovnika in
Zagreba.

Mi razumemo, koliko vam pomeni obisk
domovine. In z našimi 57-letnimi svetovnimi
izkušnjami, Pan Am ve bolje nego kdorkoli, kako boste
pričeli vaše potovanje.

Edino Pan Am poleti edino s
747 preko Atlantika.

Uzivali boste udobnost na velikem, prostornem Pan Am 747.
In Pan Am vam pripravi polet kolikor le mogoče prikladen, z eno
karto, z enim pregledom in z eno zahtevo prtljage na celi poti.
Torej, če planirate obisk ljubljenskih sorodnikov in
prijateljev—ali samo preživeti praznike, katere ste si
obljubili sebi—potem zagotovo izberite Pan Am. Za
rezervacije in informacije pokličite svojega
potovalnega agenta ali Pan Am.

Pan Am. Nedostižno iskustvo.

Nakup se zahteva 21 dni vnaprej. Voznina in vojni red se lahko spremenita brez predhodnega obvestila.
Konecdebske doplačilne in odpovedne globe veljajo.

**Za zanesljivost in stvarnost cen
pri "kupovanju" ali prodaji
Vašega rabljenega avtomobila
se Vam priporoča
slovenski rojak**

**Frank Tominc lastnik
CITY MOTORS**

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388